

Số: /KH-UBND

Bắc Thanh Miện, ngày tháng 5 năm 2026

KẾ HOẠCH
Phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa Mùa năm 2026

Thực hiện Kế hoạch số 76/KH-SNNMT ngày 26/5/2026 của Sở Nông nghiệp và Môi trường thành phố Hải Phòng về Kế hoạch phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa Mùa năm 2026 trên địa bàn thành phố Hải Phòng; UBND xã Bắc Thanh Miện xây dựng Kế hoạch phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa Mùa năm 2026, với các nội dung sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

Triển khai đồng bộ, kịp thời, hiệu quả các biện pháp phòng, chống bệnh lùn sọc đen hại lúa; kiểm soát tốt nguồn rầy lưng trắng môi giới truyền bệnh, hạn chế thấp nhất nguy cơ lây lan, bùng phát thành dịch; bảo vệ sản xuất lúa trên địa bàn xã.

2. Yêu cầu

- Chủ động theo dõi, giám sát chặt chẽ diễn biến rầy lưng trắng và nguồn bệnh ngay từ đầu vụ; tổ chức lấy mẫu giám định, phát hiện sớm các ổ bệnh, xử lý triệt để, hạn chế để bệnh phát sinh phát triển và lây lan ra diện rộng.

- Thực hiện đồng bộ các biện pháp phòng chống bệnh lùn sọc đen và rầy môi giới truyền bệnh theo quy trình kỹ thuật quản lý bệnh lùn sọc đen hại lúa. Áp dụng các biện pháp phòng bệnh phải thực hiện sớm ngay từ đầu vụ và mang tính cộng đồng, theo phương châm phòng là chính.

- Tăng cường công tác tuyên truyền, tập huấn nâng cao nhận thức và trách nhiệm của người sản xuất trong việc chủ động phòng, chống bệnh.

- Tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa các ban, ngành, đoàn thể, các cơ quan chuyên môn, Trưởng các thôn trong tổ chức thực hiện nhiệm vụ; Gắn trách nhiệm cụ thể cho từng bộ phận, cá nhân phụ trách; bảo đảm sự phối hợp đồng bộ, kịp thời trong triển khai thực hiện các nhiệm vụ tại cấp xã.

II. NỘI DUNG

1. Công tác tuyên truyền

- Tuyên truyền sâu, rộng bằng nhiều hình thức như thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng, tổ chức hội nghị, lồng ghép trong cuộc họp ở

cơ sở, hội nghị tập huấn, phát tài liệu, tờ rơi... về đặc điểm, mức độ nguy hại của bệnh lùn sọc đen; đối tượng rầy lưng trắng là môi giới truyền bệnh cho cây lúa và chích hút từ cây lúa bị bệnh truyền bệnh cho cây lúa khỏe nhằm nâng cao nhận thức và trách nhiệm của người sản xuất trong việc chủ động phòng, chống bệnh.

- Hướng dẫn nông dân nhận biết sớm triệu chứng bệnh và áp dụng các biện pháp kỹ thuật phòng, chống hiệu quả, đặc biệt từ giai đoạn mạ.

- Thông tin, cảnh báo kịp thời diễn biến rầy lưng trắng và nguy cơ phát sinh dịch bệnh để người dân chủ động phòng, chống.

2. Biện pháp kỹ thuật quản lý bệnh

a. Giám sát nguồn bệnh trên đồng ruộng

Tổ chức thu, bắt mẫu rầy lưng trắng (môi giới truyền bệnh lùn sọc đen), mẫu mạ, mẫu lúa nghi nhiễm bệnh để phân tích và giám định virus lùn sọc đen nhằm phát hiện sớm nguồn bệnh. Từ đó đề xuất biện pháp phòng trừ hiệu quả, không để bệnh lây lan diện rộng.

b. Áp dụng biện pháp phòng bệnh trong các khâu canh tác lúa

- Vệ sinh đồng ruộng: Ngay sau thu hoạch lúa vụ trước tiến hành vệ sinh đồng ruộng bằng cách cắt, thu gom hoặc cày vùi gốc rạ (ngăn ngừa lúa chết phát triển), dọn sạch cỏ bờ ruộng, mương dẫn nước, tàn dư cây bệnh để hạn chế nơi cư trú của rầy và tiêu diệt nguồn bệnh.

- Bố trí thời vụ: Căn cứ vào khung thời vụ chỉ đạo gieo cấy tập trung, đồng loạt, đảm bảo thời gian cách ly với vụ Xuân ít nhất 20 ngày tại những vùng có áp lực về bệnh.

- Hạn chế gieo trồng những giống lúa nhiễm bệnh nặng, giống nhiễm rầy, sử dụng các giống kháng/chống chịu rầy hoặc ít nhiễm rầy.

- Bón phân cân đối, không bón thừa phân đạm; áp dụng biện pháp kỹ thuật tiên bộ trong thâm canh lúa, quản lý dịch hại: Hệ thống thâm canh lúa cải tiến (SRI), cấy hiệu ứng hàng biên, quản lý dịch hại tổng hợp (IPM), quản lý sức khỏe cây trồng tổng hợp (IPHM)...

c. Biện pháp bảo vệ mạ

- Xử lý hạt giống trước khi gieo, với những vùng có nguy cơ bị bệnh hại và gieo cấy các giống nhiễm rầy khuyến cáo nông dân hạn chế gieo sạ để hạn chế rầy lưng trắng phát sinh và lan truyền xâm nhiễm bệnh từ giai đoạn đầu cây lúa.

- Không gieo mạ ven đường giao thông, nơi gần nguồn sáng mạnh sẽ thu hút rầy lưng trắng đến truyền bệnh. Che phủ lưới (mắt lưới dày) để phòng chống rầy lưng trắng xâm nhập lây truyền bệnh ngay từ thời kỳ mạ.

- Ở những vùng đã từng bị bệnh và vùng có nguy cơ bị bệnh cao cần tiến hành phun trừ rầy (phun tiền chân mạ) trước khi cấy từ 3 - 4 ngày và trên lúa gieo sạ khi cây lúa được 4-5 lá.

- Khi phát hiện ruộng mạ nhiễm virus lùn sọc đen phải phun thuốc trừ rầy triệt để (nếu có) và tiến hành tiêu hủy toàn bộ mạ, gieo mạ thay thế nếu còn thời vụ.

d. Áp dụng các biện pháp quản lý khi bệnh xuất hiện

**** Giai đoạn sinh trưởng của lúa từ gieo mạ đến khi lúa kết thúc đẻ nhánh***

- Ngay sau khi gieo mạ, cấy lúa: nếu phát hiện rầy lưng trắng mang virus gây bệnh lùn sọc đen cần phải phun thuốc trừ rầy ngay để diệt nguồn rầy mang virus, hạn chế lan truyền bệnh.

- Giai đoạn lúa đẻ nhánh: kiểm tra, nếu phát hiện rầy lưng trắng non (rầy cám, rầy tuổi nhỏ) lập tức phun thuốc trừ rầy để hạn chế nguồn rầy môi giới, lan truyền bệnh ra diện rộng.

- Thường xuyên thăm ruộng để phát hiện và khẩn trương nhổ tỉa tiêu hủy (vùi xuống bùn) các khóm, dảnh lúa bị bệnh; ruộng lúa giai đoạn trước đòng cái có trên 30% số dảnh lúa bị bệnh tiến hành tiêu hủy cả ruộng bị bệnh bằng biện pháp cày vùi diệt mầm bệnh; trước khi cày vùi phải phun thuốc trừ rầy lưng trắng (nếu có) để ngăn chặn môi giới truyền bệnh phát tán sang ruộng khác; gieo cấy lại nếu còn kịp lịch thời vụ.

**** Giai đoạn sinh trưởng của lúa từ khi kết thúc đẻ nhánh trở đi***

- Khi phát hiện rầy lưng trắng mang virus lùn sọc đen, tiến hành phun thuốc trừ rầy ngay và tiếp tục phun khi rầy cám lúa kế tiếp nở rộ; thường xuyên tổ chức điều tra phát hiện, kiểm tra, khoanh vùng, chỉ đạo phun thuốc trừ rầy lưng trắng những nơi có mật độ rầy từ 2.000 con/m² trở lên đối với lúa trước trổ hoặc 1.000 con/m² trở lên đối với lúa sau trổ (rầy tuổi 1-3).

- Ruộng lúa bị bệnh ở mức độ nhẹ và rải rác thì tiến hành tỉa bỏ, nhổ vùi tiêu hủy; phun rầy lưng trắng (nếu có) để hạn chế lây lan nguồn bệnh. Trường hợp ruộng lúa bị nhiễm bệnh nặng thì phải tiêu hủy cày vùi cả ruộng, trước khi cày vùi phải phun thuốc rầy lưng trắng (nếu có) để hạn chế rầy mang mầm bệnh lây lan bệnh trên diện rộng.

Lưu ý: Khuyến cáo nông dân sử dụng những loại thuốc trừ rầy có hiệu lực diệt rầy cao đối với rầy lưng trắng; luân phiên thuốc khi sử dụng nhiều lần/vụ.

3. Quản lý hoạt động kinh doanh giống lúa, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật

- Tăng cường kiểm tra nguồn mạ của các cơ sở cung ứng dịch vụ cấy máy.
- Tăng cường kiểm tra, tuyên truyền, hướng dẫn các cơ sở kinh doanh

thuốc bảo vệ thực vật cung ứng đúng chủng loại thuốc, đảm bảo chất lượng thuốc và chấp hành nghiêm các quy định của pháp luật về kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Phòng Kinh tế

- Tham mưu cho UBND xã tổ chức thực hiện tốt kế hoạch sản xuất đảm bảo diện tích, cơ cấu trà lúa, giống lúa, lịch thời vụ. Chỉ đạo nông dân gieo cấy tập trung, theo đúng lịch thời vụ.

- Hướng dẫn nông dân thực hiện đầy đủ các biện pháp kỹ thuật quản lý bệnh lùn sọc đen hại lúa phù hợp với thực tế sản xuất của địa phương.

- Phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan tăng cường công tác kiểm tra các cửa hàng kinh doanh vật tư nông nghiệp trên địa bàn, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm.

2. Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công

- Chủ động công tác dự tính dự báo; thu bắt mẫu rầy để phân tích giám định phát hiện nguồn bệnh; giám sát chặt chẽ tình hình phát sinh phát triển của rầy lưng trắng trên lúa chết, gốc rạ, mạ ngay đầu vụ để xác định nguồn rầy mang virus lùn sọc đen.

- Tăng cường thời lượng phát thanh; phổ biến liên tục về tác hại của bệnh lùn sọc đen, cách nhận biết các triệu chứng bệnh, nhận biết rầy lưng trắng và các biện pháp kỹ thuật phòng trừ.

- Phối hợp với Trạm trồng trọt và bảo vệ thực vật Chí Linh tổ chức tăng cường tập huấn, hướng dẫn nông dân các biện pháp kỹ thuật phòng chống bệnh lùn sọc đen đảm bảo an toàn, hiệu quả bảo vệ sản xuất lúa vụ Mùa 2026.

3. Đề nghị Ủy ban MTTQ xã và các tổ chức đoàn thể xã

Tăng cường công tác tuyên truyền, vận động các hội viên và nhân dân chủ động thực hiện đồng bộ các biện pháp kỹ thuật phòng chống lùn sọc đen kịp thời, hiệu quả, không chủ quan, lơ là trước dịch bệnh.

4. Các Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp

- Chịu trách nhiệm trực tiếp về việc chỉ đạo sản xuất và phòng chống dịch bệnh trên địa bàn các thôn mà Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp quản lý.

- Chỉ đạo tổ thủy nông điều tiết nước hợp lý; đôn đốc các xã viên vệ sinh đồng ruộng, gieo cấy đúng khung thời vụ.

- Tuyên truyền, hướng dẫn nông dân các biện pháp kỹ thuật phòng chống bệnh lùn sọc đen.

5. Trưởng các thôn

- Theo dõi và quản lý chặt chẽ diện tích mạ, diện tích lúa cấy của thôn, báo

cáo kịp thời về UBND xã (qua phòng Kinh tế) ngay khi phát hiện có hiện tượng rầy mật độ cao hoặc lúa có triệu chứng bệnh.

- Đưa tin về lịch thời vụ, dự báo tình hình dịch hại và tuyên truyền đến bà con nông dân về tác hại của bệnh lùn sọc đen, cách nhận biết các triệu chứng bệnh, nhận biết rầy lưng trắng và các biện pháp kỹ thuật phòng trừ.

Trên đây là Kế hoạch phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa Mùa năm 2026; yêu cầu các cơ quan, đơn vị có liên quan, Trưởng các thôn tập trung chỉ đạo thực hiện tốt các nội dung trong kế hoạch./.

Nơi nhận:

- Sở Nông nghiệp và Môi trường;
 - Thường trực Đảng ủy xã;
 - Thường trực HĐND;
 - Lãnh đạo UBND xã;
 - Các cơ quan, đơn vị có liên quan;
 - Trưởng các thôn;
 - Lưu: VT, KT (Thuận).
- (để báo cáo)*

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nguyễn Văn Thuận